

In de aanloop naar de verkiezingen op 21 maart presenteert deze krant wekelijks de resultaten van een grote enquête onder raadsleden uit Noord-Holland, de regio Leiden en Bollenstreek en de regio Eemland.

Voorop

Raadsleden: 'zetelroof aanpakken'

Roel van Leeuwen
r.van.leeuwen@hollandmedia.combinatie.nl

Amsterdam * Een kleine meerderheid van de raadsleden vindt dat raadsleden die uit hun fractie stappen hun zetel moeten inleveren. Dat blijkt uit een enquête van deze krant in samenwerking met het onderzoeksbureau Toponderzoek. De enquête werd gehouden onder 1287 raadsleden uit Noord-Holland, de regio Leiden en de regio Eemland. Bijna 34 procent van de benaderde raadsleden deed mee aan de steekproef.

54 procent van de raadsleden zegt dat raadsleden hun zetel in de raad (zeker) niet moeten kunnen behouden, 34 procent denkt hier anders over.

Nu is het nog zo dat raadsleden in de raad kunnen blijven zitten als ze uit hun fractie zijn gestapt. Ze kunnen bovendien met zetel en al overstappen naar een andere partij. Een verschijnsel dat in de volksmond 'zetelroof' wordt genoemd. Zo stapte een Alkmaars raadslid de afgelopen raadsperiode uit de PvdA om als Denk verder te gaan.

Uit de reacties blijkt dat veel raadsleden vinden dat het een verschil maakt hoe de raadsleden het persoonlijk hebben gedaan bij de ver-

'Verbod zou de democratie ondermijnen'

kiezingen. „Ik wil een uitzondering maken voor degenen, die voldoende voorkeursstemmen hebben gehaald”, zegt één raadslid.

Maar niet iedereen denkt er zo over. „Een lid heeft het aan een partij te danken dat hij of zij überhaupt in de

ARCHIEFFOTO

Een minderheid van de raadsleden vindt dat burgemeesters rechtstreeks door inwoners moeten worden gekozen.

raad terecht is gekomen”, zegt een ander raadslid. Weer een ander stelt het 'niet chique' te vinden als opgestapte raadsleden hun zetel blijven houden. „Maar een verbod zou de democratie rechtstreeks ondermijnen. Raadsleden zijn dan niet onaf-

hankelijk meer maar moeten naar hun partijbestuur luisteren.” 13 procent van de ondervraagde raadsleden van de ChristenUnie is voor een aanpak van zetelroof. Terwijl maar liefst 73 procent van de PvdA'ers vindt dat raadsleden die

uit de fractie stappen hun zetels moeten inleveren. Bij de VVD en de SP is dit respectievelijk 69 en 63 procent. Uit het onderzoek blijkt ook dat de helft van de ondervraagden vindt dat er bij gemeenteraadsverkiezingen

een hogere kiesdrempel moet komen om te voorkomen dat er te veel partijen in de gemeenteraad komen. „Er zijn te veel kleine partijtjes”, zegt een raadslid. Hierdoor wordt de gemeente eigenlijk onbestuurbaar waardoor ambtenaren te

veel invloed krijgen'. Een ander raadslid: „Op dit moment hebben we negen partijen voor 36 zetels. Het is ondoenlijk als iedereen zijn zegje wil doen.”

41 procent is tegen een hogere kiesdrempel. „Je moet de samenleving

ook de gelegenheid geven nieuwe politieke stromingen te laten ontstaan. En dat wordt met de invoering van een (hogere) kiesdrempel moeilijker.”

Op de vraag of burgemeesters rechtstreeks gekozen zouden moeten worden door de inwoners van de gemeenten tekent zich geen duidelijke meerderheid af. 48 procent vindt dat dit niet het geval zou moeten zijn, terwijl 34 procent hier wel voor is. 18 procent heeft nog geen mening.

Volk

De wens voor een door het volk gekozen burgemeester leeft vooral onder D66-raadsleden. 64 procent van hen zegt hier (zeker) wel voor te zijn. Ook onder raadsleden van de SP (51 procent) en lokale partijen (46 procent) zijn er nog veel voorstanders te vinden. Maar liefst 70 procent van de CDA'ers en 66 procent van de VVD'ers is tegen de door het volk gekozen burgemeester.

'Burgers hebben voldoende invloed'

Roel van Leeuwen

Amsterdam * Een meerderheid van de raadsleden (52 procent) vindt dat hun inwoners (zeker) voldoende invloed hebben op besluiten die in de gemeenteraad worden genomen. Dit standpunt wordt echter niet gedeeld door 30 procent van de raadsleden, terwijl 18 procent hier geen mening over heeft.

Een raadslid stelt dat de burgers wel invloed hebben, maar dat ze deze 'vaak door onbekendheid' niet gebruiken. Een ander roept iedereen op om naar de raads- en commissievergaderingen te komen of de livestream te volgen. 'Wees betrokken!' Verschillende raadsleden geven aan dat mensen kunnen stemmen en dat belanghebbenden eventueel bezwaar en beroep kunnen instellen tegen besluiten.

'Een farce'

Maar niet iedereen is tevreden. Een raadslid stelt dat de burgerparticipatie de afgelopen jaren 'een farce' was. Weer een ander stelt de besluitvorming 'top-down' is. „Insprak

bleeft meestal voor de Bühne. Brieven naar de raad worden slecht gelezen. Dit blijkt voor veel raadsleden een te tijdrovende bezigheid te zijn.”

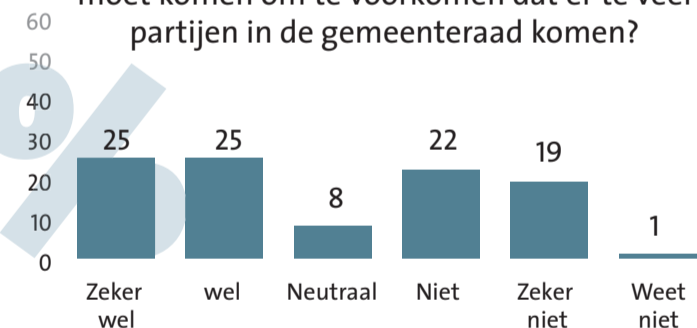
CDA en VVD

Uit het onderzoek van deze krant en onderzoeksbureau Toponderzoek blijkt dat vooral raadsleden van het CDA (69 procent), VVD (71 procent) en PvdA (55 procent) vinden dat de burgers voldoende invloed hebben op de besluitvorming. SP'ers (9 procent) en raadsleden van GroenLinks (34 procent), D66 (40 procent) en de Lokale Partijen (41 procent) vinden dat er nog veel kan worden verbeterd.

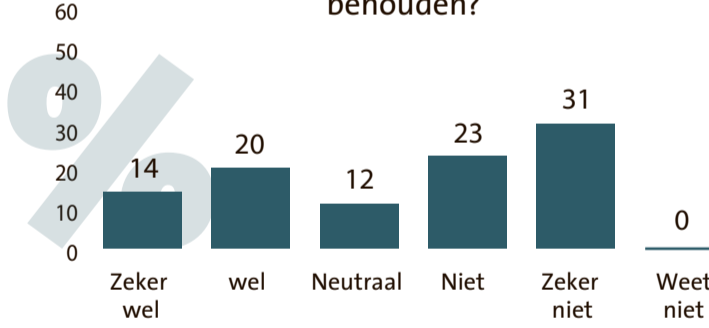
In Noord-Holland (boven het Noordzeekanaal) is 45 procent van mening dat inwoners voldoende invloed hebben op wat er in de gemeenteraden besloten wordt.

In de regio Gooi (en Eemland) is het percentage dat er zo over denkt, met 61 procent, aanzienlijk hoger. In de regio's Leiden en Zuid-Kennemerland gaat het om 57 procent van de raadsleden.

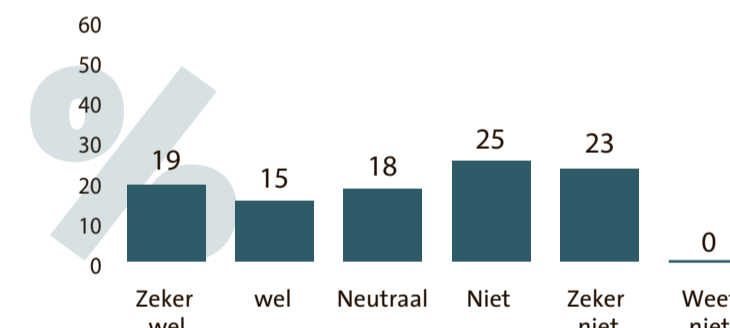
Vindt u dat er bij de gemeenteraadsverkiezingen een kiesdrempel moet komen om te voorkomen dat er te veel partijen in de gemeenteraad komen?

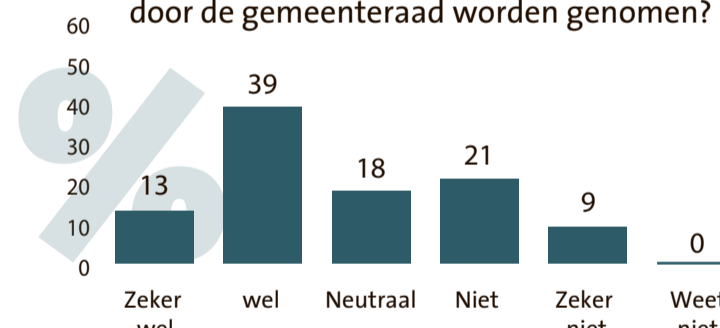
Vindt u dat raadsleden die uit hun fractie stappen hun zetel moeten kunnen behouden?

Vindt u dat burgemeesters gekozen moeten worden door inwoners van de gemeente?

Vindt u dat inwoners in uw gemeente voldoende invloed hebben op besluiten die door de gemeenteraad worden genomen?

Inwonersparticipatie is durven loslaten

Roel van Leeuwen

Amsterdam * Het vertrouwen in - en daarmee de legitimiteit van - het lokaal bestuur staat onder druk. Bewoners, buurten, wijken en dorpen moeten meer ruimte krijgen om dat te doen wat zij denken wat goed voor hen is, zonder dat er blauwdrukken worden gebruikt. Dat vinden zeventien (oud-)wethouders uit het hele land.

'Vernieuwing van de lokale democratie' dat is het thema van een brede wethoudersbijeenkomst die op 29 januari in Houten wordt gehouden in het bijzijn van minister Olongren van Binnenlandse Zaken. Centraal staan negen bouwstenen, die door de zeventien (oud-)wethouders van verschillende partijen zijn aangeboden.

De wethouders kwamen met elkaar in contact via het programma 'De-

mocratic Challenge' van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten. De opdracht was om zo veel mogelijk initiatieven te verzamelen om de groeiende kloof tussen burgers en politiek te verkleinen.

„We willen tegenwoordig dat inwoners hun eigen kracht gebruiken, bijvoorbeeld als het gaat om zorgtaken, maar vervolgens houden we allerlei regeltjes staan die het de inwoners moeilijk maken”, zegt Frits Westerkamp, die tot voor kort wethouder was in de gemeente Hollands Kroon.

Op hun manier

Volgens Westerkamp en zijn collega's staat de huidige structuur met de representatieve democratie onder druk. „Mensen willen steeds meer zelf doen. Geef mensen de ruimte om zaken op hun manier te organiseren. In Hollands Kroon

hadden we een oud gemeentehuis dat leeg stond. Toen kwam er een groep inwoners met het plan om er een huis voor de inwoners van te maken met ruimte voor cultuur, verenigingen en zzp'ers; De Cultuurschuur. Ambtelijk is gekeken of de begroting realistisch was en of er voldoende draagvlak voor was en nu draait het ongelooflijk goed, zijn er meer dan honderd vrijwilligers en is er een wachtlijst voor de zzp'ers. Een tip voor raadsleden: als je inwonersparticipatie wilt, dan moet je durven loslaten.”

Een coalitieakkoord waarin alleen de coalitiepartijen met elkaar besluiten wat er in de jaren na de verkiezingen allemaal gaat gebeuren in de gemeente, noemt Westerkamp niet meer van deze tijd.

Hij pleit voor een 'maatschappelijk akkoord' en voor wethouders die op basis van hun capaciteiten worden

benoemd en niet omdat ze lid zijn van een bepaalde partij.

„Na de verkiezingen ga je aan tafel met alle partijen in de raad en dan benoem je de punten waarvoor je het eens bent. Wat voor gemeente je wilt zijn. Dat leg je aan de inwoners voor en vul je aan met voorstellen die door de inwoners zijn gedaan. Vervolgens kijk je op basis van dit akkoord hoeveel en wat voor type wethouders je nodig hebt.”

Wethouder Ko Scheele uit Ommen valt hem bij. „Als het automatisme van waardering van jarenlang raadslidmaatschap vertaald naar wethouderschap maar ter discussie komt. Want een goed raadslid is niet per se een goede wethouder, beide is een vak apart.”

„Ook de tijd van het doordrukken van zaken omdat de meerderheid voor is, is volgens mij voorbij”, zegt Westerkamp. Minderheden zijn in-

teressant om naar te luisteren. Waarom zijn ze ergens tegen? Daar kun je juist van leren.” De opkomst van de social media draagt volgens Westerkamp bij aan de veranderingen in de samenleving.

Dienstbaar zijn

„In Hippolytushoef had je het Kooibos, met een eendenvijver. Die was helemaal overwoerd. Een paar jaar geleden was er een oproep op Facebook. Wie er mee wilde helpen om het Kooibos op te knappen. Ik heb dat gevolgd en toen tegen onze afdeling beheer gezegd: ga bij die mensen langs en inventariseer wat ze nodig hebben. We hebben schelpen voor de paden aangeleverd, afval opgehaald en bruggen geleverd. Je moet dienstbaar zijn aan de samenleving. Het Kooibos is nu zelfs een trouwlocatie.”

advertentie

Kras Sale Weken

De mooiste busreizen per Comfort Class of Top Class touringcar

Leipzig, Dresden & Saksen

6 dagen v.a.

399

- ✓ Inclusief rit per stoomtrein
- ✓ Optioneel Weimar en Erfurt
- ✓ Klantbeoordeling 8,2

Kras.nl/39357

Krakau & Zakopane

6 dagen v.a.

439

- ✓ Inclusief stadsgids in Krakau
- ✓ Met o.a. Wroclaw en Auschwitz
- ✓ Klantbeoordeling 8,4

Kras.nl/39467

Tot

€50

voordeel p.p.

Boek vóór 22 januari!

Kastelen en tuinen in het Loiredal

7 dagen v.a.

449

- ✓ Combinatie van natuur en cultuur
- ✓ Bezoek de mooiste kastelen
- ✓ Klantbeoordeling 8,0

Kras.nl/39366

Kroatische kust & Dubrovnik

12 dagen v.a.

649

- ✓ Inclusief bezoek aan Mostar
- ✓ Met o.a. bezoek aan Plitvice Meren
- ✓ Klantbeoordeling 8,2

Kras.nl/39396

Kras.nl of bel 088-0885 886

Prijzen per persoon o.b.v. 2 personen exclusief reserveringskosten en Calamiteitenfonds